

Lovforslag nr. L 19. Fremsat den 9. oktober 1997 af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen)

Forslag

til

Lov om korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser)

Kapitel 1

Uddannelserne

§ 1. Undervisningsministeren tilrettelægger korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser), der bygger på erhvervsuddannelserne, landbrugsuddannelserne og de gymnasiale uddannelser.

Stk. 2. Ministeren fastsætter nærmere regler om uddannelserne og om adgang, indskrivning og orlov mv. ved uddannelserne.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte et højeste optagelsestal for en eller flere uddannelser.

Stk. 4. Ministeren kan fastsætte regler om kvalitetsudvikling og -kontrol og om lærerkvalifikationer.

§ 2. Uddannelserne skal i almindelighed vare 2 år som heltidsuddannelser. Uddannelser af mere end 2 års varighed kan tilrettelægges således, at de studerende kan afbryde uddannelsesforløbet med en afsluttet uddannelse, som er en del af den længerevarende uddannelse.

Stk. 2. Uddannelserne skal have til formål at kvalificere den uddannede til at løse praktiske, erhvervsnære opgaver på et analytisk grundlag.

Stk. 3. De enkelte uddannelser skal tilrettelægges med henblik på at kunne opfylde generelle behov for erhvervmæssige kvalifikationer.

§ 3. Undervisningsministeren træffer afgørelse om, hvilke uddannelsesinstitutioner der kan udbyde de enkelte uddannelser.

Stk. 2. En afgørelse om godkendelse kan tilbagekaldes, hvis der ikke længere er behov for,

at uddannelsen gennemføres af institutionen, eller hvis institutionen ikke overholder regler om uddannelsen eller påbud om at gennemføre konkrete foranstaltninger til oprettelse af forsvarelige uddannelses- eller undervisningsmæssige forhold.

Stk. 3. En institution, der har optaget studerende i en uddannelse, er ansvarlig for at gennemføre hele den for uddannelsen foreskrevne undervisning, medmindre andet aftales mellem institutionen og den studerende.

§ 4. Institutionen tilbyder ansøgere og studerende rådgivning om valg af uddannelse og erhverv.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Kapitel 2

Rådgivning

§ 5. Undervisningsministeren nedsætter et råd for de korte videregående uddannelser (Erhvervsakademirådet). Ministeren udpeger formanden og indtil 21 andre medlemmer med tilknytning til uddannelserne og arbejdsmarkedet. 14 af medlemmerne udpeges efter forslag fra følgende organisationer:

- 1) 4 medlemmer udpeges efter forslag fra Dansk Arbejdsgiverforening.
- 2) 1 medlem udpeges efter forslag fra Sammenlutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger.
- 3) 1 medlem udpeges efter forslag fra Ledernes Hovedorganisation.
- 4) 1 medlem udpeges efter forslag fra Amtsrådsforeningen i Danmark, Kommunernes

Landsforening, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune i forening.

- 5) 4 medlemmer udpeges efter forslag fra Landsorganisationen i Danmark.
- 6) 3 medlemmer udpeges efter forslag fra Funktionsræernes og Tjenestemændenes Fællesråd.

Stk. 2. Udpegning af medlemmerne sker efter reglerne i lov om ligestilling mellem mænd og kvinder ved udpegning af medlemmer til offentlige udvalg, kommissioner o.lign.

Stk. 3. Hvis forslagsstillerne ikke foreslår medlemmer i overensstemmelse med stk. 2, kan ministeren beslutte, at rådet kan fungere uden de pågældende medlemmer.

Stk. 4. Rådet kan træde i funktion på eget initiativ eller på anmodning fra ministeren.

Stk. 5. Rådet fastsætter selv sin forretningsorden.

Stk. 6. Ministeren stiller sekretariatsbistand til rådighed for rådet.

§ 6. Rådet for de korte videregående uddannelser (Erhvervsakademirådet) rådgiver undervisningsministeren om uddannelserne. Rådet afgiver indstilling om:

- 1) Spørgsmål i almindelighed om uddannelsernes udvikling.
- 2) Uddannelsesdækningen i forhold til dokumenterede behov for kvalifikationer i erhvervslivet og på arbejdsmarkedet.
- 3) Konsekvenser for uddannelserne af nye eller ændrede kompetencebehov i erhvervslivet og på arbejdsmarkedet.
- 4) Uddannelsernes overordnede formål, mål og strukturelle rammer.
- 5) Adgangskrav i almindelighed.
- 6) Sammenhæng til:
  - a) Andre videregående uddannelser.
  - b) Erhvervsuddannelserne.
  - c) Grundlæggende erhvervsrettede uddannelser i øvrigt.
  - d) Gymnasiale uddannelser.
  - e) Voksenuddannelser.
- 7) Overordnede rammer for forsøgsvirksomhed.

§ 7. Arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne inden for uddannelsernes område kan nedsætte et antal rådgivende udvalg med et lige stort antal arbejdsgiver- og arbejdstagerrepræsentanter. Et udvalg forretningsområde kan omfatte én eller flere uddannelser.

Stk. 2. Udvalgene anmelder sig til undervis-

ningsministeren med angivelse af navn, adresse, sammensætning og forretningsområde. Ministeren underretter rådet om de anmeldte udvalg.

Stk. 3. Sekretariatsbistand til udvalgene tilvejebringes af organisationerne.

§ 8. Udvalgene rådgiver undervisningsministeren om de enkelte uddannelser. Udvalgene afgiver om den enkelte uddannelse, jf. § 7, stk. 1, indstilling til ministeren om:

- 1) Behovet for uddannelsen.
- 2) Udkast til regler om uddannelsen.
- 3) Adgangsbetingelser.
- 4) Særlige krav til uddannelsespraktik.
- 5) Eventuelle særlige krav til lærerkvalifikationer.
- 6) Kendetegn på kvalitet i uddannelsen.
- 7) Godkendelse af institutioner til uddannelsen og tilbagekaldelse heraf.
- 8) Eventuel fastsættelse af højeste optagelsestal for uddannelsen.

Kapitel 3

Tilskud, dispensation og klager

§ 9. Staten yder tilskud til dækning af de direkte undervisningsudgifter fraregnet indtægter ved uddannelserne. Tilskuddet til undervisningsudgifter bestemmes ud fra antal årstuderende ved uddannelserne og et gennemsnitligt tilskud pr. årstuderende fastlagt i de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren kan fastsætte særlige tilskudsregler for uddannelser med lille tilgang, hvis det ud fra geografiske eller erhvervsmæssige hensyn er vigtigt at bevare uddannelsen.

Stk. 3. Ministeren kan yde tilskud til særlige udgifter i forbindelse med iværksættelse af nye uddannelser og til forsøgs- og udviklingsarbejde.

Stk. 4. Når en institution har henlagt undervisning til en anden institution eller virksomhed eller har tilrettelagt undervisning med henblik på udenlandske studerende og i andre særlige tilfælde, kan ministeren dog godkende, at udgifterne helt eller delvis afholdes af andre offentlige eller private midler, herunder ved deltagerbetaling. Ministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

§ 10. Undervisningsministeren kan gøre undtagelser fra loven, hvis det sker for at fremme uddannelsesforsøg.

§ 11. Efter nærmere regler fastsat af undervisningsministeren kan klager over en institutions afgørelser indbringes for ministeren.

Stk. 2. Ministeren kan fastsætte regler om klager fra studerende til institutionen, herunder om klagefrist i forbindelse med eksaminer og prøver.

Kapitel 4

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 12. Loven træder i kraft den 1. juli 1998, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. §§ 5-8 træder i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 13. Lov om videregående teknikeruddannelser m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 370 af 30. maj 1990, ophæves, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. §§ 9-14 i den i stk. 1 nævnte lov ophæves samtidig med ikrafttrædelsen af denne lovs §§ 5-8, jf. § 12, stk. 2.

Stk. 3. Regler fastsat med hjemmel i den lov, der er nævnt i stk. 1, forbliver i kraft, indtil de ophæves eller afløses af regler udstedt i medfør af denne lov.

§ 14. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

De korte videregående uddannelser (KVU) på handelsskoler, tekniske skoler og landbrugsskoler har gennemgået en hastig udvikling siden midten af 1980'erne.

Uddannelserne omfatter et bredt spektrum af merkantile, tekniske og agrare videregående uddannelser af typisk 1½ - 2 års varighed efter en gennemført ungdomsuddannelse og ofte efter nogle års beskæftigelse på baggrund af ungdomsuddannelsen.

Nogle af uddannelserne er oprettet administrativt fra 1980 med hjemmel i den dagældende lov om tilskud til handelsskoler og tekniske skoler m.v., nu med hjemmel i lov om erhvervsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 529 af 17. juni 1996.

Andre er lovregulerede ved lov om videregående teknikeruddannelser m.v. fra 1987, jf. lovbekendtgørelse nr. 370 af 30. maj 1990, som ændret ved lov nr. 1235 af 27. december 1996.

For begge grupperinger er det et markant udviklingstræk, at fornyelse i uddannelserne især er sket på nye beskæftigelsesområder og på felter, hvor ny teknologi eller skærpet international konkurrence har iøjnefaldende betydning, medens fornyelse og omstilling ikke i samme grad har præget uddannelserne på de mere traditionelle beskæftigelsesområder.

I januar 1995 modtog Undervisningsministeriet en rapport om evaluering af de videregående teknikeruddannelser. Rapporten var et resultat af en kritisk gennemgang udført af Evalueringscentret (Center for kvalitetsudvikling og evaluering af de videregående uddannelser), der er en institution under Undervisningsministeriet. Evalueringen var igangsat efter anmodning fra Teknikerrådet og med økonomisk støtte fra Undervisningsministeriet.

På baggrund af rapporten fremsendte Teknikerrådet til Undervisningsministeriet et oplæg om nye principper og strukturer på teknikeruddannelsernes område.

Lovforslaget er til dels affødt af evalueringsrapporten og Teknikerrådets oplæg, og det skal bidrage

til større fleksibilitet i uddannelsessystemet og til at øge uddannelsernes kvalitet og tilpasning til erhvervslivets krav, hvilket bl.a. søges opnået ved at bringe uddannelserne ind i en fælles ramme.

Lovforslaget skal bidrage til at fremme regeringens målsætning om, at mindst halvdelen af en ungdomsårgang får en videregående uddannelse.

I *bilag 1* til lovforslaget er der optaget en fortegnelse over de nuværende uddannelser, som umiddelbart vil blive berørt af lovforslaget. Herudover kan der senere blive tale om at inddrage trafikflyveruddannelsen og økonomiuddannelsen under den foreslåede lovregulering, ligesom uddannelser på andre beskæftigelsesområder efter behov vil kunne blive oprettet inden for den foreslåede lovs rammer.

2. Forslaget

Hensigten med reformen er at udvikle udbudet af korte videregående uddannelser med henblik på, at disse uddannelser bliver mere attraktive for unge med afsluttet ungdomsuddannelse og for erhvervslivet.

En sammenhængende reform, der placerer uddannelserne tydeligt i det samlede uddannelsesbillede, skal samtidig sikre mulighederne for dynamisk udvikling og fornyelse.

Både den internationale konkurrence, virksomhedernes internationalisering, den teknologiske udvikling og virksomhedernes øgede anvendelse af avanceret informations- og kommunikationsteknologi stiller nye krav til udviklingen af de korte videregående uddannelser.

Reformen vil sætte rammer og mål for fornyelse af eksisterende uddannelser og for udvikling af nye, der kan honorere fremtidens kvalifikationskrav, bl.a. med hensyn til anvendelse af teknologi og kommunikation. Uddannelserne skal også bidrage til udvikling af de studerendes personlige kompetence.

Uddannelsernes fællesbetegnelse - erhvervsakademiuddannelser, eller i daglig tale måske blot akademiuddannelser - er inspireret af et forslag fra Uddannelsesrådenes Formandskollegium og Teknisk Uddannelsesråd, som en betegnelse, der signalerer

praksisorienterede professionsuddannelser på højt niveau. Navnet er også velegnet til at indgå i sigende ordforbindelser som f.eks. Teknikerakademi og Handelsakademi eller akademitekniker og akademiøkonom.

Der skal åbnes langt bedre muligheder for, at personer med en akademiuddannelse kan fortsætte i en længerevarende videregående uddannelse. Det er således hensigten at skabe en mere vidtgående meritpraksis, der kan sikre sammenhæng og fleksibilitet i uddannelsessystemet. Dette mål vil blive fremmet dels ved at gøre de erhvervsuddannedes muligheder for videreuddannelse tydeligere gennem adgangsveje til korte videregående uddannelser og derfra til mellemlange og lange videregående uddannelser og dels ved at sikre, at de studerende i højere grad bliver godskrevet dele af de mellemlange og lange videregående uddannelser på grundlag af en fuldført kort videregående uddannelse med et ved dette lovforslag defineret afgangsniveau: akademiniveauet.

Lovforslaget indebærer, at lov om videregående teknikeruddannelser m.v. ophæves. Teknikerrådet og de fire teknikerudvalg, som er nedsat i henhold til denne lov, vil derfor efter forslaget blive nedlagt. De hidtidige teknikeruddannelser opretholdes indtil videre, men fremtidige ændringer skal ske i henhold til reglerne i forslaget.

De ændringer, som er foretaget i forhold til den lov, som ophæves, skyldes dels indvundne erfaringer med teknikerloven, dels det forhold, at lovens dækningsområde bliver væsentligt bredere end teknikerlovens, jf. de indledende bemærkninger.

Bestemmelsen i teknikerlovens § 1, stk. 2, om forkurser for uddannelsessøgende, som ikke umiddelbart har adgang til uddannelserne, er ikke gentaget, idet behovet for sådanne kurser i fremtidig foreslås opfyldt dels gennem ændrede adgangsregler, jf. nedenfor, dels gennem gymnasiale suppleringskurser eller enkeltfag.

Uddannelserne kan tilrettelægges efter reglerne i lov om åben uddannelse og dermed udbydes som deltidsuddannelser og enkeltfag.

Målgruppen for arbejdsmarkedsuddannelser på Arbejdsministeriets område omfatter bl.a. videregående teknikere, således at personer med en videregående teknikeruddannelse kan deltage i efteruddannelse efter lov om arbejdsmarkedsuddannelser med godtgørelse, jf. denne lovs §§ 3 og 38.

Med den foreslåede ophævelse af lov om videregående teknikeruddannelser m.v. bortfalder det hidtidige grundlag for den nuværende målgruppeafgrænsning i lov om arbejdsmarkedsuddannelser. Det er ikke hensigten med dette lovforslag at udelukke de

hidtidige teknikeruddannelser, jf. bilag 1, fra målgruppen.

Undervisningsministeriet og Arbejdsministeriet er enige om, at spørgsmålet om de fremtidige tekniske akademiuddannelser vil blive taget op, når de hidtidige teknikeruddannelser ændres. Arbejdsministeriet vil derfor få lejlighed til at vurdere, om målgruppen efter den reviderede uddannelse kan sidestilles med den hidtidige gruppe i hvert enkelt tilfælde, forinden reglerne om de enkelte uddannelser udstedes.

a. Varighed

Akademiuddannelserne skal give de studerende generelle erhvervsfaglige kompetencer. De skal være intensive og anvendelsesorienterede og tage sigte på løsning af praktiske, erhvervsnære problemstillinger på et analytisk grundlag.

De skal bygge på ungdomsuddannelserne og være af normalt to års varighed, inklusive eventuel praktisk uddannelse i en virksomhed eller anvendelse af den differentierede adgangsmodel (jf. type 3 nedenfor).

Erfaringer viser, at to-årige forløb forekommer attraktive for de uddannelsessøgende, og at der samtidig inden for denne tidsmæssige ramme er mulighed for at opnå de kvalifikationer, der er brug for. Hvor der er særlige behov, kan der tilrettelægges uddannelser af kortere eller længere varighed.

Hovedmodellen skal derfor være rummelig og fleksibel, således at der ved uddannelser af længere varighed bliver mulighed for afstigning. En sådan afstigning vil imødekomme behov for differentierede kvalifikationer i virksomhederne. Den enkelte vil kunne vende tilbage for at fortsætte uddannelsesforløbet, og afstigningen vil ikke være studieforlængende i forhold til den normerede studietid.

Hovedmodellen skal både danne ramme om en fornyelse af de nuværende uddannelser, jf. bilag 1, og skabe gode betingelser for udvikling af nye tekniske og merkantile erhvervsakademiuddannelser.

Dette omfatter indtil videre også uddannelsen til bygningskonstruktør, der i Dansk Uddannelses-Nomenklatur (DUN) er indplaceret som en mellemlang videregående uddannelse (15.-16. uddannelsesår). Det forudsættes, at uddannelsens lovgivningsmæssige tilhørsforhold tages op til ny vurdering, hvis der på et senere tidspunkt lovgives om de mellemlange videregående uddannelser.

Hovedmodellen i lovforslaget hindrer ikke, at den nuværende uddannelse til byggetekniker og videreuddannelsen til bygningskonstruktør kan afløses af en ny bygningskonstruktøruddannelse med afstigningsmulighed og med en samlet varighed på 3½ år

svarende til de to uddannelsers nuværende samlede varighed.

Hovedmodellen hindrer heller ikke, at laborantuddannelsen og laboratorietekniker-/kemoteknikeruddannelserne kan afløses af en ny uddannelse med afstigningsmulighed til beskæftigelse (praktik) efter 1½ år på skole og med en samlet varighed på 3 år svarende til uddannelsernes nuværende varighed på skole.

b. Adgang

Adgangsvejene til de korte videregående uddannelser vil med reformen blive lige tydelige for erhvervsuddannede og for gymnasialt uddannede.

Tilrettelæggelsen af den enkelte uddannelses konkrete profil vil påvirke adgangskravene til uddannelsen.

Ved tilrettelæggelse af den enkelte akademiuddannelse kan en af følgende 3 typer af adgangsmønstre tænkes anvendt.

Type 1 bygger på erhvervsuddannelser og landbrugsuddannelser og er uden direkte adgang for gymnasialt uddannede.

Adgangsmodellen tænkes anvendt ved uddannelser med et forholdsvis specialiseret erhvervsmæssigt sigte og med udgangspunkt i håndværksmæssige færdigheder. Der vil i overensstemmelse med uddannelsens karakter være umiddelbar adgang for ansøgere med en adgangsgivende erhvervsuddannelse eller landbrugsuddannelse.

Gymnasialt uddannede kan ikke opnå adgang alene på grundlag af deres eksamen. Eventuel adgang vil stille disse ansøgere over for ganske omfattende suppleringskrav, bl.a. med hensyn til praktisk-faglig indsigt og færdigheder.

Et eksempel inden for de nuværende korte videregående uddannelser kunne være VVS-teknikeruddannelsen.

Type 2 bygger på gymnasiale uddannelser og er uden direkte adgang for erhvervsuddannede.

Adgangsmodellen tænkes anvendt ved uddannelser med et forholdsvis generelt erhvervsmæssigt sigte og med udgangspunkt i analytiske færdigheder.

Erhvervsuddannede, der ønsker adgang, vil møde suppleringskrav, som vil kunne opfyldes gennem HF-enkeltfag ved VUC eller gennem enkeltfag f.eks. fra de erhvervsgymnasiale uddannelser.

Eksempler inden for de nuværende korte videregående uddannelser kunne være datamatikeruddannelsen og den nye uddannelse til transportlogistikere.

Type 3 er en differentieret adgangsmønstre, der henvender sig til erhvervsuddannede som hovedmålgruppe, men tillige giver adgang for gymnasialt uddannede; den relevante supplerings for henholdsvis erhvervsuddannede og gymnasialt uddannede er integreret i det indledende studieforløb.

Adgangsmodellen tænkes anvendt ved uddannelser, der i deres erhvervsmæssige sigte vil være bredt anlagt og indrettet efter forholdsvis brede arbejdsfunktioner.

Uddannelser, der henføres til denne gruppe, skal i første og andet semester rumme de nødvendige almindelige discipliner, som er relevante og understøttende for uddannelsens faglige, erhvervsqualificerende hovedmålsætning, og som vil styrke de erhvervsuddannedes studiemæssige forudsætninger. Adgangskravene for de erhvervsuddannede vil i relevante almindelige fag typisk ligge på E-niveau. De fornyede merkantile erhvervsuddannelser forventes at give et forbedret grundlag for at opfylde disse adgangskrav.

Uddannelserne skal også give gymnasialt uddannede realistiske muligheder for adgang. Der skal i uddannelsens første og andet semester kunne indgå de nødvendige praktiske elementer, som er relevante og understøttende for uddannelsens faglige, erhvervsqualificerende hovedmålsætning, og som de gymnasialt uddannede i almindelighed savner. Der skal kunne gennemføres praktisk uddannelse i en virksomhed eller som værkstedsundervisning på skole.

Det indledende forløb tænkes tilrettelagt således, at erhvervsuddannede og gymnasialt uddannede undervises i fælles faglige elementer.

Denne adgangsmønstre er en nyskabelse, som har været afprøvet i en lokalt tilrettelagt uddannelse - Det Danske Hotelakademi - og udbudt i Aalborg og København. Det må forventes, at nye eller reviderede uddannelser vil blive udformet med denne differentierede adgangsmønstre.

c. Det nye uddannelsesbillede

Der skal udvikles nye uddannelser, som henvender sig til erhvervsuddannede og gymnasialt uddannede (type 3-adgang).

De videregående teknikeruddannelser ophører som særskilt begreb, bl.a. ved at teknikerloven ophæves. Enkelte af uddannelserne kan tænkes videreført med type 1-adgang, eventuelt i en fornyet skikkelse. Andre af de hidtidige teknikeruddannelser vil delvis kunne indgå i nye, bredere uddannelser med den differentierede type 3-adgang.

Der vil også blive oprettet nye korte videregående uddannelser, som henvender sig til gymnasialt uddannede i form af uddannelser med type 2-adgang.

I det nye uddannelsesbillede forventes bl.a. følgende nuværende korte videregående uddannelser i øvrigt at kunne indgå med *type 2-adgang* efter en vis ajourføring, herunder med hensyn til adgangskrav for erhvervsuddannede: Markedsøkonomuddannelsen, datamatikeruddannelsen, uddannelsen til transportlogistikker, uddannelsen til mediekoordinator, uddannelsen inden for innovation og entrepreneurship, laborantuddannelsen og eksportteknikeruddannelsen.

Der skal også være plads til afprøvning af lokale initiativers levedygtighed og bærekraft gennem forsøgsuddannelser. Lokalt udviklede handels- eller erhvervsakademier har i henvend 20 år fungeret som en platform for udvikling og afprøvning af nye uddannelser. Uddannelsesmodellen opretholdes med basis i den som § 10 foreslåede forsøgsbestemmelse med henblik på løbende udvikling og afprøvning af nye uddannelser inden for hovedmodellens rammer.

De lokalt forankrede erhvervsakademiuddannelser er for tiden typisk af 2 års varighed. Halvdelen af forløbet er praktisk uddannelse under ansættelse i en virksomhed.

Mio. kr. 1998 prisniveau

§20. Undervisningsministeriet	1998	1999	2000	2001	2002
Forsøgs- og udviklingstilskud	3	5	5	5	5
Driftstilskud	0	0	2	56	75
Statens Uddannelsesstøtte - stipendier	0	0	1	20	20
I alt	3	5	8	81	100

4. Erhvervsøkonomiske og miljømæssige konsekvenser samt forholdet til EU-retten

Lovforslaget har ingen væsentlige erhvervsøkonomiske eller miljømæssige konsekvenser. EU-retten indebærer, at statsborgere fra EU-lande skal behandles på lige fod med danske statsborgere med hensyn til eventuel deltagerbetaling til erhvervsrettede uddannelser. Bemyndigelsen i forslagens § 9, stk. 4, kan derfor ikke anvendes til at stille danske studerende og studerende fra EU-lande forskelligt med hensyn til deltagerbetaling, jf. bemærkningerne til § 9.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Af det foreslåede *stk. 1* følger, at uddannelserne generelt skal bygge på både erhvervsuddannelserne, landbrugsuddannelserne og de gymnasiale uddan-

Uddannelserne henvender sig til begge målgrupper, nogle med type 1-adgang, andre med type 2-adgang og en enkelt med type 3-adgang. En del af de nuværende uddannelser vil kunne fortsætte som landsdækkende i en revideret udgave inden for lovforslagets rammer. Nogle vil blive nedlagt, og nye vil opstå i første omgang som forsøg.

Uddannelserne kan principielt udvikles og udbydes på forsøgsvilkår af alle erhvervsskoler inden for rammerne af en forsøgsgodkendelse efter denne lov.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Det forventes, at uddannelsesreformen ved uændret elevtilgang og en forlængelse af nogle af de hidtidige teknikeruddannelser med et halvt år medfører årlige merudgifter i ligevægtstilstand på 95 mio. kr., heraf 20 mio. kr. til Statens Uddannelsesstøtte.

Til brug for udvikling af og forsøg med nye uddannelser foreslås afsat et årligt beløb på 3 mio. kr. i 1998 og 5 mio. kr. de følgende år.

De samlede merudgifter fordeler sig således:

nelser, jf. det under de almindelige bemærkninger anførte.

Forslaget i *stk. 2* giver ministeren hjemmel til at udstede nærmere regler om uddannelserne og om adgangskrav og optagelse inden for de rammer, der følger af loven i øvrigt. Det er hensigten at videreføre de nuværende mål- og ramme styringsprincipper. Det forudsættes, at der i reglerne om adgangskrav skabes et klart billede af, hvilke konkrete erhvervsuddannelser, der giver adgang til den enkelte korte videregående uddannelse. Arbejdsministeriet får lejlighed til at udtale sig om uddannelsesbekendtgørelserne af hensyn til samspillet med arbejdsmarkedsuddannelserne.

Bestemmelsen i *stk. 3* gør det muligt at begrænse optagelse på uddannelser, hvor det af samfundsmæssige grunde kan konstateres, at en begrænset optagelse er ønskelig.

Formålet med den i *stk. 4* foreslåede hjemmel til at fastsætte centrale kvalitetskrav er at skabe forudsætninger for en kvalitetsmæssig forbedring af uddannelserne. For at opnå denne forbedring er der brug for et pædagogisk tilsyn, der kan sikre et pædagogisk attraktivt og ansvarligt uddannelsesudbud bl.a. gennem vejledning af eller påbud til skolen om at sikre den nødvendige ansvarlighed og kvalitet i både uddannelsesudbud og undervisningsmæssige forhold. Dette pædagogiske tilsyn forudsættes udøvet på grundlag af disse regler sammenholdt med regler udfærdiget i henhold til *stk. 2*.

Til § 2

Bestemmelsen i *stk. 1* bidrager i forbindelse med *stk. 2* og *stk. 3* til at definere et afgangsniveau, et akademniveau, der normalt skal kunne opnås efter 2 års videregående uddannelse.

Den varighed, der er fastlagt for uddannelsen, omfatter eventuel praktisk uddannelse i en virksomhed. Der henvises i øvrigt til det i de almindelige bemærkninger til lovforslaget anførte om uddannelsernes varighed.

Bestemmelsens *stk. 1, 2. pkt.*, kunne f.eks. rumme en afstigningsmulighed i en ny bygningskonstruktøruddannelse, men også andre uddannelser kan tænkes oprettet med afstigningsmulighed.

De foreslåede bestemmelser i *stk. 2* og *stk. 3*, angiver uddannelsernes overordnede formål og er dermed af afgørende betydning for den fremtidige anvendelse af ministerens bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om de enkelte uddannelser, jf. forslagens § 1, *stk. 2*.

Det tilsigtes med bestemmelsen i *stk. 2* at fremhæve uddannelsernes erhvervsrettede og professionsorienterede sigte og samtidig at angive uddannelsesniveautet som ikke-forskningsbaseret. Uddannelserne skal sigte på at kvalificere de studerende til at kunne varetage brede arbejdsfunktioner, f.eks. idéudvikling, konstruktion, planlægning, drift, produktion, salg og marketing, administration, kommunikation, økonomistyring, international handel mv. samt tilsyn og forvaltning.

Den studerende skal erhverve dybtgående indsigt i tekniske og-eller merkantile opgaveområder samt generelle og almene færdigheder og kundskaber, der kvalificerer den studerende til bl.a. at kunne analysere komplicerede produktionsforløb og løse teknologiske og kommercielle opgaver både selvstændigt og i samarbejde med andre.

Undervisningen skal bidrage til at styrke den studerendes muligheder for fortsat videregående uddannelse.

Bestemmelsen i *stk. 3* indebærer et krav om, at de enkelte uddannelser skal sigte på erhvervsmæssige kvalifikationer, der er generelt efterspurgt i det danske samfund og ikke blot i enkelte virksomheder eller afgrænsede geografiske områder eller på lignende måde tjener til opfyldelse af særinteresser.

Formuleringen udelukker, at de nuværende erhvervsakademier kan genopstå uændret, men som anført i de almindelige bemærkninger kan nogle af disse uddannelser i generaliserede udgaver omstilles til lovens ordning, ligesom den hidtidige uddannelsesmodel forudsættes anvendt i forsøgsøjemed.

Til § 3

Ifølge bestemmelsen i *stk. 1* træffer ministeren afgørelse om, hvilke uddannelsesinstitutioner der kan udbyde de enkelte uddannelser. Det er tanken at fastlægge en ny praksis med hensyn til godkendelse, således at institutionerne først kan udbyde en uddannelse efter konkret godkendelse. For at understøtte institutionens overvejelser i forbindelse med nye udbud vil ministeriet offentliggøre, hvilke kriterier man vil lægge vægt på ved en godkendelse. Den nye praksis agtes kun anvendt ved fremtidige godkendelser, således at allerede meddelte godkendelser bevarer deres gyldighed, medmindre betingelserne for tilbagekaldelse skulle indtræffe, jf. *stk. 2*.

Forslagets *stk. 2* tager bl.a. højde for en situation, hvor en institution måtte have udspillet sin rolle i forhold til den enkelte uddannelse og derfor ikke findes længere at burde kunne udbyde uddannelsen. Godkendelsen kan således tilbagekaldes, hvis der ikke længere er behov for, at uddannelsen gennemføres af institutionen, eller hvis institutionen ikke overholder uddannelsesregler eller påbud om at gennemføre forsvarelige undervisningsmæssige forhold.

Udgangspunktet er fortsat for erhvervsskolernes vedkommende, at det er den enkelte skoles bestyrelses ansvar at tage stilling til, hvilke uddannelser skolen ønsker at udbyde. Det følger for de videregående uddannelsers vedkommende af § 8, jf. § 6, i lov om erhvervsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 529 af 17. juni 1996. Bestyrelsen har også over for ministeren ansvar for, at skolens virksomhed er lovlig og forsvarlig, jf. § 10 i lov om erhvervsskoler. Den daglige ledelse på skolen skal bl.a. påse, at de undervisningsmæssige forhold er forsvarlige.

Undervisningsministeriets tilsyn og den foreslåede beføjelse for ministeren til at gribe ind med vejledning, påbud eller tilbagekaldelse af en godkendelse indebærer ingen indskrænkning i bestyrelsens og den daglige leders ansvar og kompetence. Der er alene tale om en skærpelse af ministerens beføjelser til at sikre uddannelsessystemet mod at lide skade på

grund af utilstrækkelig indgriben fra den enkelte skole selv, når der måtte blive konstateret væsentlige mangler i undervisningen. Bestemmelsen skal derfor sammenholdes med § 4 i lov om erhvervsskoler.

Bestemmelsen i *stk. 3* indebærer, at en institution, før den beslutter sig for at ville udbyde en bestemt uddannelse, skal medtænke konsekvenserne af, at den er ansvarlig for at gennemføre hele uddannelsen for de studerende, som måtte blive optaget. Bestemmelsen skal forhindre, at en institution udbyder en uddannelse, som den ikke har kvalitetsmæssige forudsætninger for at gennemføre i sin helhed.

Hvis en institution ved godkendelsen opfylder kvalitetskravene, og det efterfølgende viser sig, at skolen alligevel ikke er i stand til at gennemføre uddannelsesforløbet, skal institutionen sammen med den studerende finde en forsvarlig løsning. Selv om dele af uddannelsen gennemføres på en anden institution, er den oprindelige institution ansvarlig for hele uddannelsesforløbet, medmindre den studerende har indvilget i en fuldstændig overflytning.

Til § 4

Efter forslaget bliver der hjemmel til at tilbyde de studerende studie- og erhvervsvejledning svarende til den ordning, som allerede gælder for alle uddannelser på erhvervsskolerne, bl.a. med hjemmel i lov om videregående teknikeruddannelser m.v.

Til kapitel 2

Den nuværende lovregulerede rådgivningsstruktur inden for de videregående teknikeruddannelser omfatter Teknikerrådet og 4 teknikerudvalg. Der er ikke lovfæstede rådgivningsorganer for de øvrige nuværende uddannelser, jf. bilag 1.

Forslaget indebærer, at Teknikerrådet, teknikerudvalgene og de lokale teknikeruddannelsesudvalg nedlægges og afløses af rådet for de korte videregående uddannelser (Erhvervsakademirådet) og et antal rådgivende udvalg. De nærmere bestemmelser om rådets sammensætning fremgår af § 5. Udvalgenes sammensætning fremgår af § 7. Råd og udvalg rådgiver ministeren inden for deres respektive kompetenceområder som anført i § 6 (rådet) og § 8 (udvalg).

Skolerne vil fortsat have mulighed for at nedsætte lokale rådgivende udvalg. Lokale uddannelsesudvalg kan bidrage positivt til den konkrete udvikling af uddannelserne og til spillet mellem skolerne, erhvervslivet og de studerende. En sådan dialog kan imidlertid tilrettelægges på forskellig vis og forudsætter ikke nødvendigvis lokale uddannelsesudvalg, hvorfor disse ikke er obligatoriske.

På områderne uden for den lovregulerede rådgivning har bruger-, aftager- og producentinteresserne samt ministeriets rådgivningsbehov været tilgodeset gennem forskellige permanente eller midlertidige udvalg. Hertil kommer, at de korte videregående uddannelsers områder har været inddraget under uddannelsesrådene for de videregående uddannelser, som er nedsat af undervisningsministeren, og som beskæftiger sig med alle videregående uddannelser inden for ministeriets område.

Til §§ 5-6

Det nye råd tænkes sammensat af indtil 22 medlemmer. Rådet skal mindst bestå af 15 medlemmer. Udover formanden, der udpeges af ministeren, skal rådet bestå af 7 medlemmer, der udpeges efter forslag fra arbejdstagerorganisationer samt af 7 medlemmer, der udpeges efter forslag fra arbejdsgiverorganisationer, herunder repræsentanter for de offentlige arbejdsgivere.

Undervisningsministeren kan herudover udpege indtil 7 medlemmer. Af hensyn til det samlede uddannelsesbillede inden for de videregående uddannelser er der behov for at bevare rådgivningssammenhængen med uddannelsesrådene for de videregående uddannelser, som også repræsenterer brugere af de færdiguddannede. Uddannelsesrådene forudsættes derfor at blive repræsenteret i det ny råd, samtidig med at de fortsat yder rådgivning om akademiuddannelsernes placering og sammenhæng i det samlede billede af videregående uddannelser. Hertil kommer, at skolernes organisationer som repræsentanter for »producenterne« også bør sikres en repræsentation, således at Foreningen af Skoleledere ved de tekniske skoler og Handelsskolerne Forstander- og Inspektørforening forudsættes tilbudt hver en plads i rådet. Endelig vil det være naturligt, at ministeren giver de studerende på området lejlighed til at lade sig repræsentere i rådet.

Efter lovforslagets § 5, *stk. 3*, får ministeren bemyndigelse til at beslutte, at rådet kan fungere uden de pågældende medlemmer, hvis de udpegningsberettigede organisationer ikke foretager udpegning i overensstemmelse med de nævnte regler.

Herved skabes der mulighed for at undgå regelkonflikt mellem på den ene side lov nr. 157 af 24. april 1985 om ligestilling mellem mænd og kvinder ved udpegning af medlemmer til offentlige udvalg, kommissioner o.lign. (udvalgsloven) og på den anden side forslaget om rådets medlemstal og sammensætning. Reglen indebærer, at udvalgsloven reelt kan tillægges forrang frem for lov om korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser).

Det er forudsat, at rådets medlemmer af egen drift følger udviklingen inden for de beskæftigelsesområder, der er relevante for KVU-området, herunder kvalifikationsbehov og uddannelsesdækningen heraf. Det forudsættes i øvrigt, at rådgivningen hviler på en aktiv dialog mellem ministeriet og rådet. Det er hensigten, at organisationerne skal repræsentere af-tager- og erhvervsinteresser.

Initiativet til drøftelser kan tages af både ministeriet og rådet.

Det vil være naturligt, at den generelle rådgivningskompetence, jf. § 6, 1. pkt., bringes i anvendelse, når ministeriet fastsætter regler mv. om kvalitetsudvikling og -kontrol og fastlægger, hvilke kriterier der vil blive lagt vægt på ved godkendelser efter forslaget § 3, stk. 1. På samme måde vil rådet blive inddraget i eventuelle overvejelser om ændringer i de gældende principper for eksamensordningen på området.

I § 6, 2. pkt., er opremset de områder på overordnet niveau, som rådet afgiver indstilling om. Sigtet med bestemmelsen er, at ministeriet får en kvalificeret rådgivning om erhvervslivets og arbejdsmarkedets konkrete uddannelsesbehov set i sammenhæng med den eksisterende uddannelsesdækning, og at ministeriet og rådet samvirker i en løbende udviklingsproces.

For så vidt angår sammenhængen til voksenuddannelserne, jf. § 6, nr. 6, litra e, bemærkes, at der hermed tænkes på uddannelse i henhold til lov om åben uddannelse samt lov om arbejdsmarkedsuddannelser og al anden voksenuddannelse.

Til §§ 7-8

Sammensætningen og antallet af de rådgivende udvalg afgøres af arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne inden for de enkelte uddannelsesområder. Dette er en nyskabelse inden for de korte videregående uddannelser, men svarer til, hvad der gælder på erhvervsuddannelsernes område. Forslaget er en konsekvens af, at ministeriet ikke har nogen sagskundskab med hensyn til afgørelse af, hvilke organisationer på arbejdsmarkedet, der er nærmest til at varetage interesserne på de enkelte uddannelsesområder.

Det må forventes, at organisationerne sikrer, at den nødvendige sagskundskab er til stede i det pågældende udvalg. På helt nye beskæftigelsesområder kan det forekomme, at organisationsstrukturen er uafklaret. I sådanne tilfælde vil ministeren kunne anmode initiativtagerne til en ny uddannelse om at give ministeriet rådgivning, indtil et udvalg kan nedsættes i overensstemmelse med forslaget til § 7.

Der er intet til hinder for, at et udvalg kan vælge at give andre end organisationsrepræsentanter lejlighed til at deltage i sit arbejde som eksperter eller resourcepersoner mv.

Det forudsættes, at rådgivningen hviler på en aktiv dialog mellem ministeriet og udvalgene.

Udvalgene forudsættes at følge udviklingen inden for deres område med hensyn til konkretisering af behov for ændringer eller oprettelse af uddannelser. Det findes naturligt, at udvalgene i deres overvejelser også inddrager relationer til efteruddannelse, herunder åben uddannelse. Det fremgår af § 8, at udvalgene afgiver indstilling til ministeren. Det er således ikke tanken at indføre et hierarkisk rådgivningssystem, hvor udvalgene indstiller til rådet, som derefter indstiller til ministeriet.

Udvalgene kan optage spørgsmål til drøftelse på eget initiativ eller på ministeriets initiativ.

Hovedorganisationerne har tilkendegivet, at de forestiller sig, at der formentlig kan blive tale om oprettelse af udvalg inden for følgende områder:

1. Markedsføring og international økonomi.
2. Salg og kundeservice.
3. Administrations- og informatikområdet.
4. Film og medier.
5. Fremstilling og strøm.
6. Proces og levedsmiddel.
7. Byggeri.
8. Det grønne område.
9. Hotel, restaurant- og fritidsområdet.

I § 8 er angivet de spørgsmål, som udvalgene forudsættes at skulle beskæftige sig med. Med hensyn til udvalgenes indstillinger om udkast til regler om uddannelserne henvises til bemærkninger til § 1, hvorefter de nuværende mål- og rammestyringsprincipper forudsættes videreført. Det er disse regler, der sigtes til med bestemmelsen i nr. 2.

Til § 9

Bestemmelsen omhandler finansieringen af uddannelserne. Forslaget følger de hidtidige regler på området, og det er dermed afstemt med de tilskudsordninger, som i øvrigt gælder på erhvervsskolernes område.

Således følger det af den foreslåede bestemmelse stk. 1, at staten yder tilskud til dækning af de direkte undervisningsudgifter, dvs. lærerløn og visse materialer mv. I modsætning til, hvad der gælder for ungdomsuddannelserne, må den studerende i vidt omfang selv anskaffe undervisningsmidler i form af lærebøger mv. Undervisningen er derimod principielt vederlagsfri for den studerende, når der bortses fra udgifter til læremidler. Tilskuddet fastsættes på de årlige finanslove med et beløb pr. årsstuderende (års-

F. t. l. om korte videregående uddannelser

elever). Øvrige tilskud til erhvervsskoler og eventuelle andre uddannelsesinstitutioner med uddannelser efter loven følger erhvervsskolelovens regler om tilskud til administration, ledelse og bygningsdrift mv., jf. §§ 12-21 og § 26 i lov om erhvervsskoler, jf. lovbestemt godkendelse nr. 529 af 17. juni 1996.

Den foreslåede bestemmelse i *stk. 2* angår de såkaldte skyggelevtilskud, dvs. den ordning, hvorefter en institution er »garanteret« tilskud til et nærmere fastsat mindste antal årsstuderende eller årselever ved en uddannelse, selv om det faktiske antal er mindre. Ordningen kan finde anvendelse, hvis det ud fra geografiske eller erhvervsmæssige hensyn er vigtigt at bevare uddannelsen, herunder at bevare uddannelsen i en bestemt egn af landet. Bestemmelsen har ikke hidtil været praktiseret på de korte videregående uddannelsers område, hvortil der hidtil har været hjemmel i teknikerloven, men på erhvervsuddannelsernes område har bestemmelsen bl.a. været anvendt til at sikre visse uddannelsers tilstedeværelse på Bornholm.

Forslaget i *stk. 3* har til formål at sikre, at staten kan yde tilskud til forsøgs- og udviklingsarbejde, herunder særlige driftstilskud, udover de tilskud til »normaluddannelsen«, som vil følge af *stk. 1* og *stk. 2*.

Bestemmelsen i *stk. 4* om deltagerbetaling og anden form for privat medfinansiering i særlige tilfælde indebærer især, at private virksomheder, fonde, foreninger, kommuner eller andre kan deltage i finansiering af undervisning efter loven, når undervisning udlægges til sådanne virksomheder mv. Dette svarer til bestemmelserne i § 15, *stk. 4*, i teknikerloven og til dels til § 20 i lov om erhvervsuddannelser, jf. lovbestemt godkendelse nr. 122 af 5. februar 1997. Forslaget om at indføre hjemmel til deltagerbetaling for undervisning, der er særligt tilrettelagt med henblik på udenlandske studerendes deltagelse, er en nydannelse. Den skyldes, at der er konstateret et behov for at udvikle engelsksprogede uddannelser på erhvervsskolerne med henblik på markedsføring på det internationale marked for selvbetalende studerende fortrinsvis fra Asien. Bestemmelsen kan af EU-retlige grunde alene anvendes i forhold til studerende fra lande uden for EU, idet danske studerendes deltagelse i undervisningen altid vil være vederlagsfri, jf. *stk. 1* og bemærkningerne hertil samt det i de almindelige bemærkninger herom anførte. Andre traktatmæssige forpligtelser kan have samme konsekvenser i forhold til andres landes borgere. Bestemmelsen i *stk. 4* giver endvidere mulighed for, at udgifterne til undervisningen i andre særlige tilfælde helt eller delvis kan

afholdes af private mfl. Der sigtes herved bl.a. til særlig bekostelig undervisning.

Til § 10

Forsøgsbestemmelsen svarer til lignende bestemmelser i teknikerloven og andre uddannelseslove. Det forudsættes, at rådet inddrages, forinden bemyndigelsen til at fravige loven anvendes, såfremt der er tale om en fravigelse af større rækkevidde.

Som nævnt i de almindelige bemærkninger er det tanken, at de p.t. godkendte erhvervsakademiuddannelser skal indgå i forsøg med afprøvning af lokale initiativers levedygtighed og bærekraft. Det er tanken, at bekendtgørelsen om erhvervsakademiuddannelser ophæves, og at uddannelserne evalueres med henblik på, at nogle kan overgå til den nye lovgivnings uddannelsesordning. Derudover kan der blive behov for at oprette nye uddannelser, som afprøves i en forsøgsperiode. Det forudsættes, at sådanne forsøg afvikles og evalueres inden for et på forhånd fastlagt og begrænset tidsrum.

Til § 11

Bestemmelsen om hjemmel til, at fastsætte klage-regler svarer til de gældende bestemmelser på området.

Til §§ 12-13

Loven foreslås at skulle have virkning fra den 1. juli 1998, hvorefter nye og reviderede uddannelser på området skal opfylde kravene i lovforslaget.

Lov om videregående teknikeruddannelser m.v. ophæves samtidig, men for at sikre en fleksibel og glidende overgang foreslås det, at de uddannelsesbekendtgørelser og andre regler, som er fastsat i medfør af loven forbliver i kraft indtil videre. Det er herefter tanken, at reglerne ophæves i takt med, at nye regler udstedes med hjemmel i den nye lov. De uddannelsesbekendtgørelser, der er udstedt om korte videregående uddannelser med hjemmel i lov om erhvervsskoler, forbliver uden videre i kraft, da der ikke med lovforslaget foretages ændringer i denne lov. Det er imidlertid en forudsætning, at disse regler efterhånden erstattes af regler udstedt i henhold til bestemmelserne i lovforslaget.

Bekendtgørelsen om de nuværende lokale erhvervsakademiuddannelser forudsættes ophævet snarest efter lovens ikrafttræden, jf. det herom i de almindelige bemærkninger og i bemærkningerne til § 10 anførte.

Bilag 1**Oversigt over korte videregående uddannelser, som umiddelbart bliver berørt af lovforslaget****Uddannelser med hjemmel i erhvervsskoleloven***(Lov om erhvervsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 529 af 17. juni 1996)*

Adgangsvejene til disse uddannelser er typisk en adgangsgivende eksamen, evt. med niveauekrav for centrale fag.

<i>Uddannelse</i>	<i>Varighed</i>
Datamatiker.....	27 måneder
Eksporttekniker.....	4 år, inkl. 2 års praktik
Erhvervsakademiuddannelser (der er for tiden ca. 40 godkendte erhvervsakademiuddannelser)	1 - 3 år
Uddannelse inden for innovation og entrepreneurship	22 måneder
Laborant.....	2½ år, inkl. 1 års praktik
Markedsøkonom	22 måneder
Mediekoordinator	22 måneder
Transportlogistiker.....	22 måneder

Uddannelser med hjemmel i teknikerloven*(Lov om videregående teknikeruddannelser m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 370 af 30. maj 1990)*

Adgangsvejene til de videregående teknikeruddannelser er generelt følgende:

- 1) Hovedvejen er en erhvervsuddannelse med et relevant speciale.
- 2) En erhvervsuddannelse med et speciale med tilknytning til uddannelsen og relevant faglig supplerings (beskæftigelse) eller hf-kursus, evt. med beskæftigelse.
- 3) Et fagligt niveau, der svarer til nr. 1 eller nr. 2.
- 4) Gymnasiale uddannelser suppleret med et eller flere teknikfag fra htx og relevant erhvervs-mæssig beskæftigelse 1 år.
- 5) Andre erhvervsuddannelser med samme supplerings som under pkt. 4.

Herudover gælder særlige adgangskrav om fag på et vist niveau, hvilket er fælles for alle 5 adgangsvæje.

<i>Uddannelse</i>	<i>Varighed</i>
Byggetekniker.....	1½ år
Bygningskonstruktør ¹⁾	2 år
Elektroniktekniker.....	1½ år
Gas-, vand- og sanitetsmester.....	6 måneder
Jordbrugstekniker.....	2 år
Kort- og landmålingstekniker.....	1½ år
Kvalitets- og måletekniker.....	1½ år
Laboratorie- og kemotekniker.....	1½ år
Levnedsmiddeltekniker.....	2½ år
Maskintekniker.....	1½ år
Mejeritekniker.....	1 år
Miljøtekniker.....	1½ år
Modeltekniker.....	1½ år
Produktudvikler.....	2½ år
Stærkstrømstekniker og elinstallatør.....	1½ år
Tekstil- og beklædningstekniker.....	1½ år
Trætekniker.....	1½ år
VVS-tekniker.....	1½ år

¹⁾ Adgang til bygningskonstruktøruddannelsen forudsætter gennemført uddannelse som byggetekniker.

Bilag 2

Teknisk sammenskrivning af bekendtgørelse nr. 370 af 30. maj 1990 af lov om videregående teknikeruddannelser m.v. og §§ 2 og 5 i lov nr. 1235 af 27. december 1996 om ændring af lov om erhvervsuddannelser, af lov om videregående teknikeruddannelser m.v., af lov om landbrugsuddannelser og af lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser m.v.

Kapitel 1

Uddannelserne, deres opbygning og indhold

§ 1. Undervisnings- og forskningsministeren tilrettelægger videregående teknikeruddannelser, der bygger på erhvervsuddannelserne, samt uddannelser på konstruktørniveau, der bygger på de videregående teknikeruddannelser.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren tilrettelægger tekniker- og ingeniørforkurser for uddannelsessøgende, som ikke umiddelbart har adgang til uddannelserne.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter nærmere regler om uddannelserne.

§ 2. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter antallet af uddannelsespladser på de videregående teknikeruddannelser og uddannelserne på konstruktørniveau.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter nærmere regler om adgangen til de videregående teknikeruddannelser og uddannelserne på konstruktørniveau samt om optagelse af studerende.

§ 3. Uddannelserne efter § 1, stk. 1, varer i almindelighed mellem 1 og 2 år som heltidsundervisning.

§ 4. De videregående teknikeruddannelser grupperes normalt i områder. Uddannelserne omfatter undervisning af teoretisk og praktisk karakter, herunder i teknologiske og værksteds- eller laboratorietekniske fag samt i almenne fag.

Stk. 2. I uddannelserne på konstruktørniveau kan der både indgå fag, der sigter på et hø-

jere teoretisk niveau, og fag, der sigter på faglig fordybelse.

Stk. 3. I de videregående teknikeruddannelser og uddannelserne på konstruktørniveau skal undervisning i tilvalgsfag kunne indgå, herunder fag, der er særligt tilpasset med henblik på opfyldelse af lokale behov.

§ 5. Der tilbydes ansøgere og studerende rådgivning om valg af uddannelse og erhverv.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand.

§ 6. Teknikeruddannelserne inden for et område indledes normalt med en undervisning, der er fælles for områdets uddannelser.

Stk. 2. Den efterfølgende undervisning gennemføres inden for den enkelte teknikeruddannelse, eventuelt inden for et valgt speciale, og har til formål at kvalificere den studerende til at arbejde som tekniker på et videregående niveau inden for den enkelte uddannelse eller specialet.

§ 7. Uddannelserne på konstruktørniveau indeholder normalt en undervisning, der er fælles for studerende fra forskellige teknikeruddannelser, eventuelt fra flere områder. Undervisningen skal omfatte et valgt speciale.

§ 8. Undervisningen tilbydes af godkendte erhvervsskoler.

Stk. 2. Skolerne kan helt eller delvis henlægge undervisningen til andre private eller offentlige institutioner eller virksomheder. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter regler herom efter indstilling fra Teknikerrådet.

Kapitel 2

Styringsorganernes sammensætning og beføjelser

§ 9. Undervisnings- og forskningsministeren nedsætter et Teknikerråd. Ministeren udpeger formanden. 2 medlemmer udpeges af det Erhvervsuddannelsesråd, som er nedsat i henhold til lov om erhvervsuddannelser, 8 medlemmer af de arbejdsgiverorganisationer, inden for hvis område teknikerne beskæftiges, og 8 medlemmer af de arbejdstagerorganisationer, der organiserer teknikerne. Efter indstilling fra rådet udpeger undervisnings- og forskningsministeren 3 uafhængige særligt sagkyndige til som tilfornordnede at deltage i rådets arbejde. Rådet tilfornordnes herudover 2 repræsentanter udpeget af skoleledernes og lærernes organisationer, 1 repræsentant fra Arbejdsministeriet samt 2 repræsentanter fra Undervisnings- og Forskningsministeriet. Medlemmerne og de tilfornordnede beskikkes for 4 år, dog kan de tilfornordnede særligt sagkyndige beskikkes for et kortere tidsrum.

Stk. 2. Erhvervsuddannelsesrådets formand og formanden for Rådet for Ingeniøruddannelserne kan deltage i Teknikerrådets møder.

Stk. 3. Det skal ved udpegningen af repræsentanter for arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationer sikres, at henholdsvis arbejdsledere og studerende repræsenteres.

Stk. 4. Udpegning af medlemmerne sker efter reglerne i lov om ligestilling mellem mænd og kvinder ved udpegning af medlemmer til offentlige udvalg, kommissioner og lign.

Stk. 5. Hvis de udpegningsberettigede ikke udpeger medlemmer i overensstemmelse med stk. 4, kan undervisningsministeren beslutte, at rådet kan fungere uden de pågældende medlemmer.

§ 10. Teknikerrådet afgiver indstilling til undervisnings- og forskningsministeren om oprettelse eller nedlæggelse af uddannelser, om opdeling i områder, om rammer for uddannelsernes og undervisningsemnernes mål, uddannelsernes struktur, varighed, adgangsbetingelser, eksamensordninger, optagelse og generelle krav til lærernes kvalifikationer samt om fastsættelse af regler for rådets virksomhed.

Stk. 2. Rådet er i øvrigt rådgivende for undervisnings- og forskningsministeren og kan på eget initiativ drøfte og afgive udtalelse om alle

spørgsmål, der efter rådets opfattelse har betydning for uddannelserne efter loven.

§ 11. For hvert område, jf. § 4, nedsætter undervisnings- og forskningsministeren et teknikerudvalg efter indstilling fra Teknikerrådet, jf. § 10. Et teknikerudvalg skal normalt bestå af 7-11 medlemmer og tilfornordnede og sammensættes ligeligt af repræsentanter for arbejdsgiver- og arbejdstagerorganisationerne inden for området. Undervisnings- og forskningsministeren samt lærernes og skoleledernes organisationer udpeger hver 1 tilfornordnet. Undervisnings- og forskningsministeren kan efter indstilling fra et teknikerudvalg udpege yderligere et antal særligt sagkyndige tilfornordnede. Medlemmerne og de tilfornordnede beskikkes for 4 år, dog kan de tilfornordnede særligt sagkyndige beskikkes for et kortere tidsrum. Udvalget vælger en formand og kan tillige vælge én eller to næstformænd.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren kan efter indstilling fra Teknikerrådet nedsætte teknikerudvalg til at varetage særlige tværgående opgaver og udvalg til at behandle forslag om uddannelser, som ikke umiddelbart henhører under et område. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Et teknikerudvalg fastsætter selv sin forretningsorden.

§ 12. Teknikerudvalgene afgiver inden for hver deres område indstilling til undervisnings- og forskningsministeren om oprettelse eller nedlæggelse af de enkelte uddannelser, om uddannelsernes og undervisningsemnernes mål, uddannelsernes struktur, varighed, adgangsbetingelser, eksamensordninger, optagelse samt om generelle krav til lærernes kvalifikationer inden for rammer fastsat i medfør af § 10, stk. 1. For uddannelser, der ikke er henført til noget udvalg, afgiver Teknikerrådet indstilling til undervisnings- og forskningsministeren om disse spørgsmål.

Stk. 2. Udvalgene skal følge udviklingen inden for hver deres område med hensyn til behovet for ændringer eller oprettelse af uddannelser, herunder om, i hvilket omfang fornyelse skal ske i form af efteruddannelse. Udvalgene kan på eget initiativ drøfte og afgive udtalelse til undervisnings- og forskningsministeren om alle spørgsmål, der efter udvalgets opfattelse har betydning for uddannelserne inden for området.

§ 13. De enkelte godkendte erhvervsskoler skal følge behovet for udvikling af uddannelserne og kan afgive forslag til undervisnings- og forskningsministeren vedrørende behov for ændringer og nye initiativer.

Stk. 2. Hver skole nedsætter i samråd med de lokale afdelinger af de organisationer, der er repræsenteret i teknikerudvalget, et eller flere lokale uddannelsesudvalg for teknikeruddannelserne og uddannelserne på konstruktørniveau, sammensat af lokale fagkyndige. Organisationerne samt lærere og studerende skal være repræsenteret i udvalget.

Stk. 3. Uddannelsesudvalget rådgiver skolen i spørgsmål, der vedrører uddannelsen, herunder efteruddannelse, ligesom det medvirker til at formidle forbindelsen mellem studerende og erhverv under uddannelsen og ved dennes afslutning.

Stk. 4. Uddannelsesudvalget kan tage initiativ over for skolen med hensyn til etablering af lokalt tilpassede dele af uddannelsen.

Stk. 5. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte regler om uddannelsesudvalgenes virksomhed.

§ 14. Undervisnings- og forskningsministeren stiller sekretariatsbistand til rådighed for Teknikerrådet.

Stk. 2. Sekretariatsbistand til teknikerudvalg tilvejebringes af de organisationer, der er repræsenteret i udvalget.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren kan stille sekretariatsbistand til rådighed for teknikerudvalg, der er nedsat af ministeren efter § 11, stk. 2.

Kapitel 3

Forskellige bestemmelser

§ 15. Staten yder tilskud til dækning af de direkte undervisningsudgifter, fra regnet indtægter, ved uddannelserne, jf. § 1, stk. 1, og ved tekniker- og ingeniørforkurser, jf. § 1, stk. 2. Tilskuddet til undervisningsudgifter bestemmes ud fra antal årselever ved uddannelserne og kurserne og et gennemsnitligt tilskud pr. årselev fastlagt i de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisnings- og forskningsministeren kan fastsætte særlige tilskudsregler for uddannelser og kurser med lille elevtilgang, hvis det ud fra erhvervsmæssige hensyn er vigtigt at bevare uddannelsen eller kurset som selvstæn-

dig uddannelse eller kursus på en eller flere skoler i landet.

Stk. 3. Undervisnings- og forskningsministeren kan yde tilskud til særlige udgifter i forbindelse med iværksættelse af nye uddannelser og kurser og til forsøgs- og udviklingsarbejde vedrørende uddannelser og kurser, der er omfattet af loven, herunder forsøg i henhold til § 16, stk. 2.

Stk. 4. Når en godkendt erhvervsskole har henlagt undervisning til anden privat eller offentlig institution eller virksomhed eller i andre særlige tilfælde, kan undervisnings- og forskningsministeren dog godkende, at udgifterne helt eller delvis afholdes af private midler eller af den offentlige institution. Ministeren kan fastsætte nærmere regler om udgifternes afholdelse.

§ 16. Undervisnings- og forskningsministeren kan efter indstilling fra Teknikerrådet godkende afgivelser fra lovens bestemmelser med henblik på at fremme uddannelsesforsøg.

Stk. 2. Teknikerrådet træffer afgørelse om udvikling og gennemførelse af begrænsede forsøg, som kan gennemføres inden for lovens rammer. Teknikerrådet indkalder forslag til sådan forsøgsvirksomhed fra teknikerudvalgene og de godkendte erhvervsskoler, der gennemfører teknikeruddannelser eller uddannelser på konstruktørniveau.

§ 17. Undervisnings- og forskningsministeren fastsætter efter indstilling fra Teknikerrådet og Rådet for Ingeniøruddannelserne regler om, i hvilket omfang uddannelser og kurser efter loven giver adgang til ingeniøruddannelserne.

§ 18. Efter nærmere regler fastsat af undervisnings- og forskningsministeren kan klager over en skoles afgørelse indbringes for ministeren.

Kapitel 4

Ikrafttræden m.v.

§ 19. Loven træder i kraft den 1. august 1987.

Stk. 2. §§ 9 og 11 træder dog i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

§ 20. §§ 6, 9 og 10 i lov om tekniske skoler, teknika og teknologiske institutter, jf. lovbe-

kendtgørelse nr. 38 af 22. januar 1987, gælder ikke for uddannelserne efter denne lov.

Stk. 2. Erhvervsuddannelsesrådet, rådets underudvalg og uddannelsesnævnene fortsætter dog deres virksomhed med hensyn til de videregående teknikeruddannelser, indtil Tekniskerrådet og teknikerudvalgene er nedsat. Eksamenkommissionen fortsætter ligeledes sin virksomhed, indtil der er fastsat nye regler om afholdelse af eksamen for uddannelserne.

Stk. 3. De hidtidige uddannelser og de godkendte undervisningsplaner m.v. bevarer deres gyldighed, indtil de ændres eller ophæves ved regler fastsat i medfør af loven.

§ 21. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

_____
Lov nr. 347 af 24. maj 1989, hvis § 11, stk. 2,

nr. 2, ophæver § 3, stk. 2, trådte i kraft den 1. januar 1990.

_____
Lov nr. 317 af 16. maj 1990 indeholder følgende ikrafttrædelsesbestemmelser:

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 1991.

Stk. 2. § 1, nr. 4, nr. 7, nr. 8 og nr. 12 træder dog i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.¹⁾

_____
Lov nr. 1235 af 27. december 1996, hvis § 2 indsatte § 9, stk. 4 og 5, trådte i kraft den 1. januar 1997.

¹⁾ Vedrører ændringer af §§ 10, 12, 14 og 18.

Skriftlig fremsættelse (9. oktober 1997)

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Hermed tillader jeg mig for det høje Ting at fremsætte:

Forslag til lov om korte videregående uddannelser. (erhvervsakademiuddannelser).

(Lovforslag nr. L 19).

Lovforslaget fremsættes med det formål at placere de korte videregående uddannelser tydeligt i det samlede uddannelsesbillede og samtidig sikre mulighederne for dynamisk udvikling og fornyelse af dette vigtige uddannelsesområde, som for tiden omfatter ca. 15.000 årstuderende fordelt på ca. 70 uddannelsesinstitutioner med i alt ca. 75 uddannelser.

Det drejer sig dels om de videregående teknikeruddannelser, som i øjeblikket har et særligt lovgrundlag, og dels om en række merkantile og tekniske korte videregående uddannelser med hjemmel i lov om erhvervsskoler.

Uddannelserne skal være mere attraktive for de unge og erhvervslivet, og de skal udformes inden for fælles rammer med hensyn til adgang, varighed, formål, afgangsniveau, udbud, og rådgivning. På den måde skal reformen bidrage til, at mange flere får en videregående uddannelse. Min vision er, at halvdelen af en ungdomsårgang gennemfører en videregående uddannelse.

Der skal også åbnes langt bedre muligheder for, at personer med en kort videregående uddannelse - en akademiuddannelse - kan fortsætte i en længerevarende videregående uddannelse. Der skal skabes en mere vidtgående meritpraksis, der kan sikre sammenhæng og fleksibilitet i uddannelsessystemet. Det er hensigten, at dette skal ske ved at skabe større klarhed over, hvordan en erhvervsuddannet har adgang til en kort videregående uddannelse og derfra kan komme videre til en mellemlang eller en lang videregående uddannelse. Et vigtigt element heri er at sikre, at den studerende i højere

grad, end det er tilfældet i dag, får mulighed for at få godskrevet en gennemført kort videregående uddannelse som en del af en mellemlang eller en lang videregående uddannelse.

Erhvervsakademiuddannelserne skal i almindelighed være 2-årige, og de skal kunne kvalificere den uddannede til at løse praktiske og erhvervsmæssige problemstillinger på et analytisk grundlag.

Erfaringerne viser, at 2-årige forløb er attraktive for de uddannelsessøgende, og at det samtidig er muligt at opnå de kvalifikationer, der er brug for inden for denne tidsramme. Hvis der er særlige behov, kan der blive tale om uddannelser af længere eller kortere varighed. Denne fleksibilitet indebærer, at der ved uddannelser, der er længere end 2 år, bliver mulighed for at afbryde forløbet med en afsluttet uddannelse, som en del af det længerevarende forløb. Herved kan man også imødekomme behov for differentierede kvalifikationer i virksomhederne. For den enkelte studerende rummer systemet den fordel, at han eller hun vil kunne vende tilbage for at fortsætte uddannelsesforløbet, og afbrydelsen vil ikke være studieforlængende i forhold til den samlede normerede studietid.

De korte videregående uddannelser skal være realistiske og attraktive valgmuligheder både for unge og voksne med en erhvervsuddannelse og for unge med en gymnasial uddannelse.

Det forudsættes, at størstedelen af de korte videregående uddannelser i løbet af de kommende år vil gennemgå en omfattende reorganisering og omstrukturering. Særligt teknikeruddannelserne og de nuværende erhvervsakademier vil blive ændret både med hensyn til indhold og antal. For eksempel vil de tekniske erhvervsakademiuddannelser typisk blive forlænget med et halvt år i forhold til de hidtidige teknikeruddannelser.

Lovforslaget giver også Undervisningsministeriet større mulighed for at foretage kvalitetsudvikling og kvalitetskontrol på dette uddannelses- og skoleområde. Der skal sættes nye normer og standarder for kvalitet i de korte videregående uddannelser, og uddannelsesstederne skal kvalificere sig til at udbyde uddannelserne. Ministeriet vil bl.a. sætte ind med øget dialog med skolerne og de rådgivende organer. På den måde skal det sikres, at den enkelte skole lever op til såvel de studerendes som erhvervslivets krav og forventninger.

Lovforslaget indebærer, at Teknikerrådet og

teknikerudvalgene nedlægges og afløses af et råd for de korte videregående uddannelser, Erhvervsakademirådet, og et antal rådgivende udvalg. Råd og udvalg skal rådgive ministeren inden for deres respektive kompetenceområder. Skolerne vil fortsat have mulighed for at oprette lokale rådgivende udvalg, men disse er ikke obligatoriske.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med tilhørende bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.